

Halyomorpha halys Stal (Kahverengi mermer kokulu böcek)

Автор(и): Иванка Иванова, гл. експерт ентомолог в ЦЛКР

Дата: 18.03.2019 Брой: 3/2019

İstilacı tür olan kahverengi kokarca *Halyomorpha halys* Stål, Asya kökenlidir – Çin, Japonya, Kore ve Tayvan. İlk kez 1990 yılında ABD'nin Pennsylvania eyaletinde tespit edilmiştir. 2013 yılına gelindiğinde böcek, ABD'de 41 eyalette yerleşik hale gelmişti. 1993'ten beri Kanada'nın birçok limanında, Çin, Japonya, Kore ve ABD'den gelen yüklerde *H. halys*'ye rastlanmıştır. 2010 yılında Ontario eyaletinde yerleşik hale geldi. Daha sonra Yeni Zelanda ve Avustralya'da, Güney Amerika'nın bazı bölgelerinde ve Afrika'nın güney kesiminde yerleşti. Avrupa'da ilk kez resmi olarak 2007 yılında Zürih kantonunda (İsviçre) bildirildi. CABI'ye göre, Avrupa'da Avusturya, Almanya, Yunanistan, Gürcistan, İtalya, İspanya, Slovakya, Sırbistan, Slovenya, Rusya, Türkiye, Hırvatistan, Fransa ve Çek Cumhuriyeti'nde görülmektedir. Bulgaristan'da ilk kez Doç. Dr. Nikolay Simov tarafından bildirilmiştir. Kendisi, Eylül 2016'da Sofya'daki Knyazhevska Bahçesi'nde keşfetmiştir. (yayın: "Ecologica Montenegrina").

Konukçu Bitkiler

Kahverengi kokarcanın konukçusu olduğu 100'den fazla bitki türü bildirilmiştir. Ağaç türleri arasında kiraz, şeftali, erik, armut, elma, bağlar, ceviz, fındık, kokarağaç, katalpa, pavlonya, erguvanı saldırır. Tarımsal ürünler arasında mısır, soya fasulyesi, domates, biber, bamya, patlıcan ve diğerlerine saldırır. Avrupa'da konukçu bitki listesi, egzotik türler de dahil olmak üzere 32 familyadan 51 tür içermektedir.

Tanım

Kahverengi kokarca boyut (uzunluk 12–17 mm, genişlik 7–10 mm) ve renk (yoğun benekli, kahverengimsi mermer desenli sırt) açısından değişkenlik gösterir. Yumurtalar pürüzsüz, açık renkli, 1,3 x 1,6 mm boyutlarındadır ve 20-30'luk kümeler halinde bırakılır. Birinci dönem nimfler siahtan kırmızımsı-turuncuya kadar renklidir. 5 nimf dönemi vardır.

Biyoloji

Güney Çin'de kahverengi kokarcanın 5 nesli, ABD'nin Orta Atlantik bölgesinde 2 nesli ve İsviçre'de ise 1 nesli vardır. Kışlayan diyapozdaki erginler, sıcaklığa bağlı olarak Mart başından Nisan'a kadar ortaya çıkar. Nesil sayısı sıcaklıklara bağlıdır. 30°C'de bir nesil için 32-35 gün gereklidir. Birinci dönem nimflerin yumurtalar etrafında toplu halde kaldığı, ancak daha yaşlı nimflerin nispeten hızlı hareket ettiği (üçüncü ve beşinci dönem nimfler otsu bitki örtüsü üzerinde 30 dakikada 1,3 ila 2,6 m yol kat etmiştir) tespit edilmiştir. Zarar, Pentatomidae familyasından diğer kokarcaların neden olduğu zarara benzer. Şeftali, kayısı ve elma gibi meyvelerle beslenirken çöküntülere, deformasyonlara ve büyüme mevsimi sonuna doğru daha geç bir saldırı durumunda – mantarimsi lekeler oluştururlar. Beslenme ayrıca meyve tutumu ve tohumların dökülmesine ve ölümüne neden olabilir. Domates ve biberde de benzer zarara yol açar.

Kışlama alanları ararken böcek, konutlara, depolara girebilir, bavulların, giysilerin, inşaat malzemelerinin altına ve diğer yerlere saklanabilir.

Mücadele

Zararının varlığını belirlemek için tuzakların kullanılması ve ardından mücadele için insektisitlerin uygulanması gerekmektedir. ABD'de mücadelede neonikotinoidler ve piretroidler kullanılmaktadır. Gürcistan'da aktif maddesi bifentrin olan insektisitler başarıyla kullanılmıştır. ABD'deki son çalışmalar, "cezbet-ve-öldür" tuzaklarının kullanımının çok iyi bir etki gösterdiğini ortaya koymuştur. Kahverengi kokarcanın neden olduğu kayıplar 2 ila 7 kat azaltılmıştır. İtalya'da, nektarin ve elma bahçelerinde yapılan denemelerde, dolu koruma ağlarının kullanılmasıyla çok iyi sonuçlar elde edilmiştir.